

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu

Karel Horák

Typografové a programátoři - vzájemné inspirace: 18. BachoTeX (30. 4. - 4. 5. 2010)

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu, Vol. 20 (2010), No. 3, 250–252

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150132>

Terms of use:

© Československé sdružení uživatelů TeXu, 2010

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ*:
The Czech Digital Mathematics Library <http://dml.cz>

Typografové a programátoři – vzájemné inspirace: 18. BachoT_EX (30. 4. – 4. 5. 2010)

KAREL HORÁK

Na letošní konferenci polského GUST jsme se sešli z Čech a Moravy hned čtyři: kromě autora této zprávičky ještě jeho spolujezdec Jano Kula, z Ostravy Jan Šustek a tradiční konferenční turista Karel Píška.

Do programu z nás lenochů nikdo nepřispěl, jen Honza Šustek na závěr neplánovaně vystoupil s vizualizací řádkového zlomu a blýskl se jednou T_EXovou perlou. T_EXové perly si mohou zájemci najít na stránkách GUST, <http://www.gust.org.pl/>. Najdou se tu nejen různé zajímavé a poučné triky, ale i některé málo zdokumentované vlastnosti T_EXu.

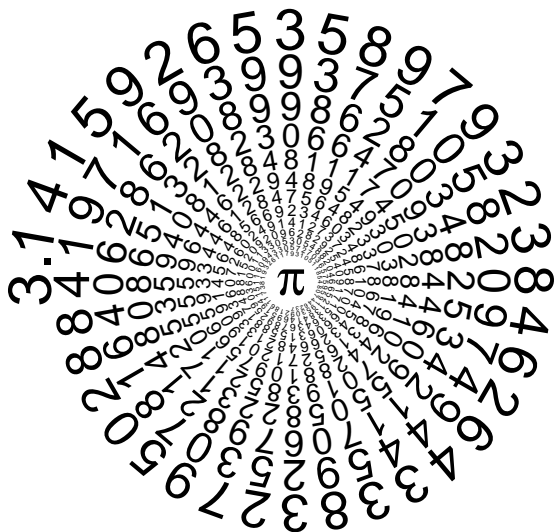

Foto: Karel Horák (levé) a Jan Šustek (pravé)

Hned první páteční přednáška Adama Kolaného mě zaujala svým tématem: kombinací T_EXového výstupu a možností programu Inkscape, volně šířeného programu pro vektorovou grafiku, s nímž mám sám nejednu velmi příjemnou zkušenost. Vlastně jsem do Bachotku odjížděl s nadějí, že mi tu někdo pomůže vyrobit wokenní binárku programku pdf2svg, který na rozdíl od filtru samotného Inkscape při převodu PDF vkládá do dokumentu i nesystémová písma. Naštěstí jsem předtím ještě znovu zagoogloval, a ejhle, fungující binárka už byla na světě, tedy na webu!

Po mnoha letech jsem tu zas potkal Keese van der Laana, který se po delší odmlce vrátil do světa T_EXových setkání (jistě si naň vzpomenu účastníci historického EuroT_EXu v Praze roku 1992). Předváděl zejména ukázky ze své knihovny procedurků napsaných v PostScriptu. Jednu z jeho vtipných ukázek

jsem pro vás zrekonstruoval (přitom jsem využil prvních šest řádků z výstupu programu `pi.tex` napsaného Denisem Roegelem, který jsem před časem někde objevil a s jehož pomocí jsem si jako kuriozitu a na památku nebohého pana Ludolfa nechal $\TeX$ em spočítat 5 000 platných číslic čísla π):

Nutno ovšem poznamenat, že něco podobného uměl už před mnoha lety Bogusław Jackowski v `METAFONTu`, a na konferenci to pomocí `Lua $\TeX$` u předvedl jeho syn Paweł. Kromě toho jsem nemohl nenamítnout, že není nutné zvládat takové konstrukce v `PostScriptu` (konec konců dá se v něm i sázet), když tu máme `METAPOST`.

Totéž se dá říci i o proceduře na řešení Apolloniovy úlohy. Je to sice obdivuhodné využití programovacích možností `PostScriptu`, ale osobně dávám i nadále přednost mnohem čitelnějšímu `METAPOSTu`. Keesovy argumenty o přednostech `PostScriptu` na kreslení obloučků bych asi snadno vyvrátil (má sice pravdu, že `METAPOST` nemá `arc`, ale ve výsledku je makro na obloučky úhlů přehlednější). Nicméně na některé náročnější kousky jako třeba fraktály zatím `METAPOST` vzhledem ke známým omezením nestačí. Uvidíme však, co další úsilí Taca Hoekwata ve vývoji `METAPOSTu` přinese.

Úhelnou přednáškou konference byl rozsáhlý příspěvek Bogusława Jackowského o interpolaci křivek `METAFONTem`, resp. `METAPOSTem`.

Ještě několikrát přišla řeč na matematiku, přičemž mě nejvíce překvapilo, že v Polsku se sice při zlomu na konci řádku stejně jako u nás opakují relační znaménka i na začátku nového řádku, ale neopakuje se takto minus! Údajně proto, že jak známo minus minus dává plus. Když uvážím, s čím zápasí dnešní

žactvo, tak nevím, jestli ve školních učebnicích lámání matematických vztahů vůbec nezakázat!

Ze zajímavých přednášek bych ještě vzpomněl „workshop“ Adama Twardocha týkající se tvorby OpenType písem. Téma rozhodně lákavé, oproti jiným Adamovým vystoupením, jež byla vždy excelentní, toto působilo poněkud nepřipraveně.

Impozantně naopak zapůsobila informace o systému utilit a maker na sazbu rozsáhlých katalogů zboží nazvaném autory PARCAT.

Na polských variantách etiket pomerančových džemů různých renomovaných výrobců předvedly dvě lepší $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ istky lesk a bídu typografie podobných produktů. Vybaveny skutečnými produkty a komentáři významného polského typografa Andrzeje Tomaszewského, tradičního to účastníka snad každého $\text{BachOT}_{\text{E}}\text{X}$.

Na klíčovou přednášku Andrzeje Tomaszewského o historii vzniku a vývoji symbolu letošní konference (¶) jsme si museli počkat až do samého závěru konference. Ještě předtím jsme však měli možnost zhlédnout 35minutový film *Falkbeerův protigambit* věnovaný významnému polskému typografu Stefanu Szczypkovi doplněný o krátkou animovanou pohádku *Jak vzdělání přišlo z lesa*. Kdo nezaváhal, mohl si pak oba filmy odnést na DVD.

Závěrem lze jen konstatovat, že téma konference bylo (alespoň pro mne) několikanásobně naplněno!

Karel Horák, horakk@math.cas.cz

Foto: Jan Šustek